

## Anvisning - Utredning och provtagning vid aborter hos kor

### Vad är abort?

Utstötandet av icke livsdugliga foster mellan dag 42 och ca 260 av dräktigheten.

### Orsaker (ett urval)

Orsaker		Finns i Sverige	Anmälningssplikt*
<b>Foderrelaterade</b>	<i>Aspergillus</i> spp m fl	✓	-
<b>Infektiösa (endemiska)</b>	Schmallenbergvirus	✓	-
	<i>Listeria monocytogenes</i>	✓	✓ (Z)
	<i>Salmonella</i> spp.	✓	✓ (Z)
	<i>Neospora caninum</i>	✓	-
	<i>Coxiella burnetii</i> (Q-feber)	✓	✓ (Z)
	BVDV	✓	✓
<b>Infektiösa (ej endemiska)</b>	<i>Chlamydophila</i> spp	✓	✓
	<i>Brucella abortus</i>	-	✓ (EZ)
	IBR/IPV	-	✓ (E)
	<i>Campylobacter foetus</i> subsp. <i>veneralis</i>	-	✓
	<i>Leptospira Hardjo</i>	-	✓ (Z)
<b>Övriga</b>	<i>Tritrichomas foetus</i>	-	✓
	Trauma, läkemedel, stress, värme, toxiner, genetiska faktorer	✓	-

\* E = epizooti, Z = zoonos

### När är en utredning befogad?

- Onormala förändringar på foster och/eller fosterhinnor
- >5 % aborter

### Vem betalar vad?

Kostnad	Betalare
Obduktion inkl relevanta laboratorieanalyser	Obduktionsanslag för lantbrukets djur (Gård&Djurhälsan)
Djurägaravgift vid obduktion	Djurägaren eller Gård&Djurhälsan (endast besättningar knutna till Gård&Djurhälsan)
Blodprovsanalys av <i>Brucella abortus</i> , IBR/IPV	Jordbruksverket (OBS! Jordbruksverket och SVA måste kontaktas före provtagning)
Övrigt, t ex transport, andra analyser	Djurägaren

Obs! Pågående forskningsprojekt kan ibland analysera prover utan debitering.

## Utredningsgång (se även checklista)

- Besättningsbeskrivning
- Anamnes
- Foder och vatten
- Stallmiljö och skötselrutiner
- Klinisk undersökning
- Provtagning
- Råd på kort sikt
- Uppföljning

## Provtagning

	Provmaterial	Undersökning
Skicka alltid in:	Foster och fosterhinnor	Steg 1: Patologanatomisk diagnos plus ev. virus, parasiter, svamp, bakterier
	Blod (serumrör) från kor som aborterat och ev. från ungdjur, kor etc. med andra symtom Tankmjölk	Steg 2: Efter samråd med SVA och beroende på vad den patologanatomiska diagnosen visar
Skicka in vid speciell misstanke:	Relevant provmaterial t ex foder, vatten mm	Hygienisk* och/eller kemisk analys mm

\* Analyseras inte vid SVA.

## Förpackning och transport - kontakta patologen 018–67 40 00 för detaljerade instruktioner eller se: <https://www.sva.se/vi-erbjuder/skicka-in-prover-och-djurkroppar/>

I korthet gäller följande för djurkropp:

- SVA:s speciella transportkartonger och adresskort måste användas (se beställningsinstruktion på sidan).
- Lägg foster och fosterhinnor i en kraftig plastpåse med kylklamp och absorberande material (t ex tidningar).
- Lägg påsen i en andra kraftig plastpåse med absorberande material och sedan i en tredje plastpåse. Placera paketet i transportkartongen.
- Remiss i plastpåse (läggs överst i paketet).

Skickas via PostNord Parcel eller budbilstjänst beroende på vikt eller lämnas direkt till SVA, Travvägen 12 A, 756 51 Uppsala.

## Hur lång tid tar svaret?

Preliminär svar från obduktion samma dag som djurkroppen/provet kommer in och slutsvar inom 4-6 veckor. Laboratorieanalyser för virus, parasiter, bakterier och svamp svaras i allmänhet ut inom cirka en vecka.

## Kontakt – idisslarveterinärerna på SVA nås via telefon 018–67 40 00

Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor, Sektionen för lantbrukets djur

Emma Hurri e-post: [emma.hurri@sva.se](mailto:emma.hurri@sva.se)

Ylva Persson e-post: [ylva.persson@sva.se](mailto:ylva.persson@sva.se)

Karin Persson Waller e-post: [karin.persson-waller@sva.se](mailto:karin.persson-waller@sva.se)